

POPRAWNA POLSZCZYŻNA



JAK PISAĆ PO POLSKU ?

POPRAWNE / NIEPOPRAWNE

wziąć/wziąć

posztem/**poszedłem**

oryginalny/orginalny

spowrotem/**z powrotem**

po kolei/**po kolei**



Akcent w języku odgrywa niesamowicie istotną rolę. Z jakiejś przyczyny w szkołach mało się o tym mówi i podchodzi do tego tematu bardzo marginalnie, a nawet zupełnie nie zwraca się na akcentowanie uwagi. Powoduje to, że mówimy niekiedy gorzej, niż piszemy. Język polski jest niezwykle melodyjny i mało jest takich języków na świecie, ale dostrzec możemy to tylko, gdy podejźmiemy do mowy z dbałością.

Trzeba przyznać, że poprawne akcentowanie po polsku to nie lada sztuka. Obecnie w polszczyźnie widać tendencję do uproszczania języka.

Warto tę cechę pielęgnować i poprawnie akcentować wyrazy. Niektórzy z nas, jako miłośnicy języka angielskiego, starają się, aby ich akcent - gdy mówią po angielsku - był możliwie najbardziej zbliżony do brytyjskiego lub amerykańskiego.

Dlaczego więc nie możemy w taki sam sposób dbać o akcent w polszczyźnie?

Błędy gramatyczne czyli jakie?

Błędy gramatyczne to nie tylko nieodpowiednia odmiana wyrazów, czyli fleksja. Można do nich zaliczyć także zdania, które mają zły szyk lub sprawiają, że odbiorca może być wprowadzony w błąd.

Wyróżniamy kilka rodzajów błędów gramatycznych. Wśród tych najczęstszych możemy wyróżnić:

1. Niewłaściwy rodzaj stopniowania przymiotników.

- ~~zły, gorszy, gorsiejszy~~ (poprawnie: zły, gorszy, najgorszy).

2. Zła odmiana wyrazu.

- ~~Kaśka zapomniała umyć swojego samochodu~~ (poprawnie: Kaśka zapomniała umyć swój samochód).

3. Niepoprawna odmiana czasownika.

- ~~Oczywiście, że ja rozumię twój problem~~ (poprawnie: Oczywiście, że ja rozumiem twój problem).

4. Odmienianie wyrazów nieodmiennych.

- ~~Dodam do jaglanki dwa kiwiaki~~ (poprawnie: Dodam do jaglanki dwa kiwi).

5. Błędna odmiana nazw własnych.

- ~~W Zakopanym pójdziemy na pyszne lody~~ (poprawnie: W Zakopanem pójdziemy na pyszne lody);
- ~~Czy ten autobus jedzie do Piszcu?~~ (poprawnie: Czy ten autobus jedzie do Piszca?).

6. Błędy gramatyczne dotyczą również struktury zdań.

- ~~Muszę jechać na mieszkanie zaraz po pracy~~ (poprawnie: Muszę jechać do mieszkania zaraz po pracy).

Jak łatwo zauważyć, nietrudno jest popełnić błąd gramatyczny. Chcąc mówić poprawną polszczyzną, musimy zważać na każde słowo.

Efektowny czy efektywny? Bynajmniej czy przynajmniej? - paronimy, czyli wyrazy mylone.

W każdym języku istnieją pułapki. Na przykład słowa, które brzmią i wyglądają podobnie. To paronimy, czyli wyrazy, które na skutek tego podobieństwa są ze sobą mylone.

Z tego powodu zdarza się, że niektórzy adoptują strych na mieszkanie lub zażywają magnes (zamiast adaptować strych na mieszkanie czy zażywać magnez).

1. Adoptować i adaptować.

- Adoptować - przygarnąć dziecko, przysposobić je.
- Adaptować - przystosować coś do czegoś.

Nierzadko słyszymy, że ktoś chwali się, że zaadoptował strych na mieszkanie albo oznajmia, że jego syn jest adaptowany. Strzeżcie się tych pomyłek!

2. Cezura i cenzura.

- Cezura - moment przełomowy w czymś życiu, w dziejach ludzkości, narodu, w historii kultury; nieznaczna przerwa między frazami utworu, którą wykorzystuje śpiewak lub instrumentalista do zaczerpnięcia oddechu; w metryce klasycznej i wierszu sylabotonicznym: przedział międzywyrazowy przypadający wewnątrz stopy.
- Cenzura - m.in. urzędowa kontrola publikacji, widowisk teatralnych, audycji radiowych itp., oceniająca je pod względem politycznym lub obyczajowym.
- Obydwa słowa pochodzą z łaciny, ale, jak widać, znaczą zupełnie co innego.

3. Efektowny i efektywny.

- Efektowny - zwracający na siebie uwagę oryginalnością, pięknem.
- Efektywny - dający dobre wyniki, wydajny.

Efektownie możemy się ubrać, a efektywnie pracować. Ta para wyrazów jest również często ze sobą mylona.

4. Kompania i kampania.

- Kompania - grono znajomych spędzających wspólnie czas; pododdział w różnych rodzajach wojsk, składający się z kilku plutonów.

- Kampania - ciąg działań wojennych na jakimś terytorium objętych wspólnym planem; szereg zorganizowanych działań nastawionych na osiągnięcie celu.

Obydwa pojęcia kojarzą się z wojskiem, ale kompania dotyczy zbioru ludzi, a kampania - działań.

5. Wisienka na torcie! Bynajmniej i przynajmniej.

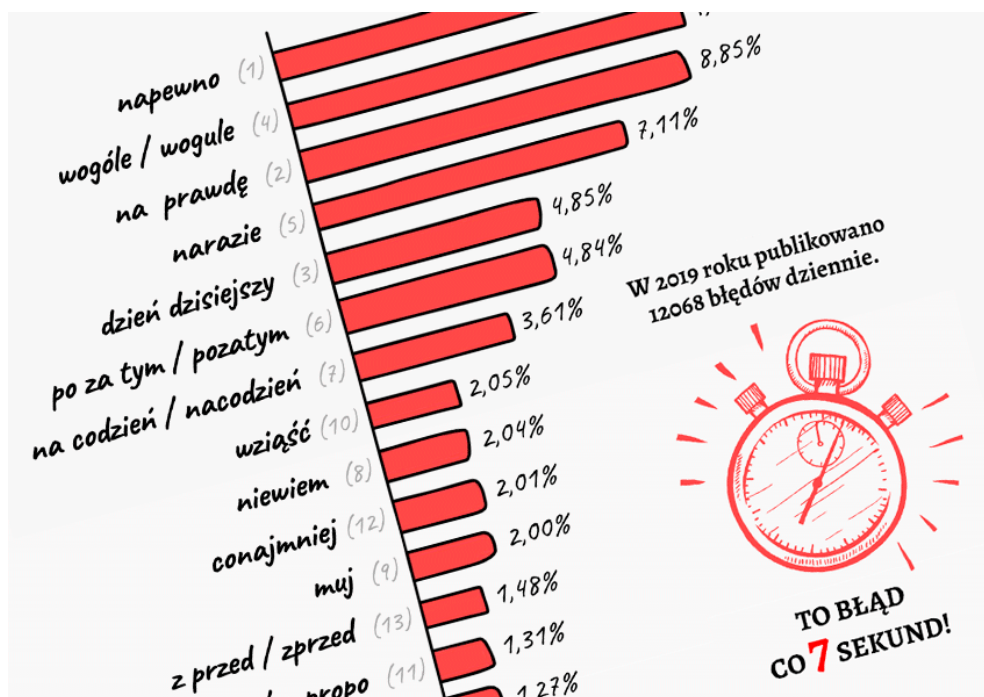
Wyrazy często mylone przez Polaków i używane w błędnym znaczeniu, dlatego też poświęciliśmy im uwagę w tym tekście Bynajmniej czy przynajmniej?

Czy wiesz, co oznaczają?

A czy Wam zdarzyło się pomylić dwa podobnie brzmiące słowa?



Najczęściej popełniane błędy językowe w Internecie.



Sporo zmieniło się w nowym stuleciu, czasach wszechobecnej informatyzacji, gdy Internet stał się rozrywką niemal każdego z nas. Jesteśmy świadkami powolnego wymierania rynku prasy, poziom czytelnictwa wśród Polaków nadal pozostawia wiele do życzenia. Kontakt ze słowem pisanym staje się coraz rzadszy, a wielu naszych rodaków posługuje się niemal wyłącznie polszczyzną potoczną. Piszemy tak, jak mówimy. Ważna jest dla nas komunikatywność, nie estetyka wypowiedzi. Tylko dlaczego tak wielu z nas zwraca uwagę na swój wygląd, wystrój mieszkania, karoserię samochodu i malownicze krajobrazy, a piękno języka staje się sprawą drugorzędną? Niestety, w wirtualnym świecie prędzej dostaniemy tzw. lajka za efektowne zdjęcie niż wartościowy tekst.

Największe źródła błędów w polskim Internecie stanowią: Facebook, YouTube oraz Twitter.

Wielu internautów nadal ma problem z zapisem słów i wyrażeń, takich jak **na pewno, w ogóle, naprawdę, na razie, poza tym, na co dzień, nie wiem, co najmniej, mój, sprzed.**

Opracowanie:

Katarzyna Jankowska